

Okrugli stol povodom dvadesete godišnjice
objavljivanja prijevoda *Epistemon*a Pavla Skalića
18. lipnja 2024.
Izvještaj

Na Institutu za filozofiju je 18. lipnja 2024. godine održan okrugli stol povodom dvadesete godišnjice objavlivanja prijevoda *Epistemon*a hrvatskog renesansnog filozofa Pavla Skalića (1534. – 1575.). Na okruglom stolu govorili su: Luka Boršić, Mihaela Girardi-Karšulin, Ivan Kapec i Ivana Skuhala Karasman.

Luka Boršić spomenuo je kao na Institutu za filozofiju postoji duga tradicija prevođenja djela hrvatskih filozofa latinista na hrvatski jezik. Prvi prijevod je u suizdavaštvu s Liberom objavljen 1974. godine. Riječ je o *Teoriji prirodne filozofije* Ruđera Boškovića. Uslijedio je prijevod Petrićeve *Nove sveopće filozofije* (1979.), Skalićeva *Epistemon*a (2004.), Grisogonova *Astronomskog zrcala* (2007.), Petrićevih *Peripatetičkih rasprava* (2009. – 2013.) te *Zoroaster i njegovih tristo i dvadeset Kaldejskih proroštava* (2009.). Trosveščano djelo *Hrvatska filozofija od 12. do 19. stoljeća. Izbor iz djela na latinskome* objavno je 2015. godine.

Ivana Skuhala Karasman se u svom izlaganju osvrnula na Skalićev buran život, stavivši naglasak na njegov petogodišnji boravak u Königsbergu u Pruskoj (1561. – 1566.) kod pruskog vojvode Albrehta od Brandenburg-Ansbacha. U tom periodu Skalić je obnašao visoke dužnosti i stekao značajno materijalno bogatstvo. No, koliko je to razdoblje bilo financijski unosno za Skalića, toliko je bilo stagnacija za njegov intelekt. Naime Skalić je tad pretežno bio zaokupljen pisanjem svojih lažnih rodoslovlja i autobiografija, braneći se od raznih optužbi.

Mihaela Girardi-Karšulin spomenula je da je prijevod Skalićeva *Epistemon*a nastao u sklopu projekta *Temeljni filozofski problemi u djelu Pavla Skalića* koji se je provodio na Institutu za filozofiju. Girardi-Karšulin priredila je tekst *Epistemon*a te je napisala »Pregovor«, »Uvod o Pavlu Skaliću i njegovu *Epistemonu*« i »Komentar«. Ona je naglasila kako je ovo prvi i do sada jedini prijevod ovog Skalićevog djela na jedan živi jezik.

Ivan Kapec, koji je zajedno s Nevenom Jovanovićem, preveo *Epistemon* na hrvatski jezik govorio je o problemima na koje je naišao pri prevođenju. Izvorni tekst sadrži citate na grčkom i hebrejskom jeziku što je ponešto zakompliciralo prevođenje, a i postavilo se pitanje preuzimanja već gotovih prijevoda onih mjesta u kojima je Skalić navodio Platonove i Aristotelove tekstovi, koji postoje

u hrvatskom prijevodu. Kapec je naglasio kako je djelo *Epistemon* napisano u dijaloškoj formi učitelj – učenik što pokazuje da je Skalić u dijalogu iznašao formu u kojoj se njegovi stavovi mogu bolje braniti uvođenjem likova (Epistemon i Filomza) koji preispituju i na kraju potvrđuju određene njegove stavove.

Zahvaljujući prijevodu *Epistemon*a na hrvatski jezik filozofija Pavla Skalića počela se u Hrvatskoj intenzivnije istraživati, a posebice na Institutu za filozofiju.

Ivana Skuhala Karasman